

وهابیت در بوسنی و هرزگوین در متن اسلام سیاسی جهانی

Wahhabism in Bosnia and Herzegovina in the Context of Global Political Islam

توسط آلمانا ایماموویچ (Alma Imamovic)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه ویستر، سال ۲۰۰۵، ۹۲ صفحه

چکیده پایان نامه:

اسلام وهابی در بوسنی و هرزگوین یک پدیده نسبتاً جدید است. قبل از سال‌های ۱۹۹۵-۱۹۹۲ میلادی این نوع تفسیر از اسلام برای اکثریت مسلمانان بوسنیایی ناشناخته بود و از مکتب اسلامی دیگری پیروی می‌کردند. با این وجود، با فروپاشی یوگسلاوی سابق و بروز درگیری‌ها، مسلمانان بوسنیایی هدف نژادستیزی و کشتارهای دسته‌جمعی قرار گرفتند و شاهد تباهی میراث مذهبی و فرهنگی خویش بودند. در آن دوران، حکومت بوسنی غرب را یاور خود نیافت و از دیگر کشورها درخواست کمک کرد. مؤسسات خیریه اسلامی با نام "مجاهدین" کمک‌های خود را در قالب کمک‌های انسانی، امکانات، سلاح و داوطلب نظامی برای برادران مسلمان خود فرستادند. اکثر این کمک‌ها از عربستان سعودی، که وهابیت عقیده رسمی آن بود، فرستاده می‌شد و بدین ترتیب تبلیغات وهابیت نیز همراه با کمک‌ها به بوسنی رسید. اوایل همه چیز خوب پیش می‌رفت و بوسنیایی‌ها از وضعیت موجود راضی بودند اما با گذشت زمان، آن‌ها از حضور جنگجویان خارجی و مبلغان وهابی ابراز ناخشنودی می‌کردند به خصوص اینکه در بسیاری موارد وهابیان قصد تحمیل عقاید مذهبی خود را داشتند. حتی برخی از آن‌ها در طول جنگ مرتکب جرم‌های جنگی بر ضد اعضای گروه‌های نژادی دیگر می‌شدند. با این وجود، باز هم تعداد محدودی از بوسنیایی‌ها به این شکل جدید از اسلام گرویدند و مصمم شدند تا وهابیت را تبلیغ کرده و هرچه بیشتر گسترش دهند.

تجاوزات اولیه جنبش وهابیت بعد از عملیات تروریستی ۱۱ سپتامبر فروکش کرد زیرا مقامات بوسنیایی تلاش می‌کردند تا در جنگ جهانی بر علیه تروریسم مشارکت داشته باشند اما وهابیان با این شرایط دشوار نیز

سعی در تبلیغ و گسترش عقاید خود داشتند. به هر حال تبلیغات وهابیت در بوسنی تاثیر گذار نبود زیرا اکثریت مسلمانان بوسنیایی تصمیم گرفتند تا از تفکرات و آموزه‌های وهابیت تبعیت نمایند و در نهایت ماموریت وهابیت در بوسنی شکست خورد و بوسنی به کشوری تحت کنترل حکومت اسلامی و قوانین اسلامی وهابی مبدل نگشت. اگرچه اکنون وهابیت هم چنان فعال بوده و در حاشیه زندگی اجتماعی و سیاسی مردم بوسنی باقی مانده است.

هدف این پایان نامه بررسی وهابیت در بوسنی در محدوده وقایعی است که منجر به ورود اسلام سیاسی به بوسنی گردیده و به دنبال آن تفکرات وهابیت که با عنوان موعظت دینی و بعداً بعنوان یک ایدئولوژی مطرح شد را مورد بررسی قرار می‌دهد. در نهایت زمینه‌های تاریخی علاقه مسلمانان بوسنی به استقلال و سازماندهی سیاسی بررسی می‌گردد.

استاد راهنما: لئونارد سورانسکی (Leonard Suransky)، مهدی امینه (Mehdi Amineh)

دانشگاه: وبستر (Webster University)

منبع: MAI 45/05, Oct 2007

موضوعات: دین، علوم سیاسی

شماره انتشار: AAT 1443928